

Sustegn per ils emetturs privats

La moziun da Martin Candinas ha provocà critica da singuls musicists

DAD ANDREAS CADONAU / ANR

■ **Via ina moziun vul il cusseglier naziunal Martin Candinas distgargiar finanziain ils radios regiunals privats che retschaivan contribuziuns da la Billag. Cun deliberar ils emetturs dad ina part da las contribuziuns a la Suisa, l'instituziun responsabla per las indemnizaziuns ad artistas ed artists en connex cun il dretg d'autur.**

La moziun che ha retschavì tant il sustegn dal cussegl naziunal sco dal cussegl federal è fruntada sin critica tar singuls musicists. Betg sulet la SRG/SSR vegn finanziada da taxas publicas incassadas da la Billag. Era divers radios e diversas televisiuns privatas profitan da daners publics da concessiun. Per gronda part emetturs che sa chattan en regiuns periferas e che na pon betg profitar tant dal martgà da reclama. Quests emetturs, principalmain ils radios privats, ha il cusseglier naziunal grischun *Martin Candinas* vuli distgargiar finanziain ed ha per quel motiv inoltrà ina moziun. Gist ils daners publics concedids als emetturs privats vul Candinas ch'i na vegnien betg pli resguardads per quintar las contribuziuns ch'els radios han da sbursar per ils dretgs dals auturs a la Suisa. Contribuziuns che van la finfinala a musicistas e musicists per lur musica emessa. La moziun n'ha betg sulet retschavì il sustegn dal cussegl federal, mabain è vegnida approvada dal cussegl naziunal tenor proposta dal cussegl federal senza discussiun ils 16 da december 2016. En sia resposta sin la moziun conceda il cussegl federal gia il november passà la legitimaziun da reducir las tariffas als emetturs domiciliads en las regiuns periferas. Principalmain perquai

Il cusseglier naziunal Martin Candinas è s'engaschè per ils emetturs privats regiunals. Betg per plaschair da tuttas musicistas e tuts musicists.

FOTO Y. BÜRKL

ch'il stadi na concedia betg sias contribuziuns als radios per emitter musica, mabain per autras prestaziuns. En quest senn sajan er emetturs da televisiun regiunals da distgargiar.

Critica da la vart artistica

Per discussiun ha la moziun da Candinas procurà tar la Suisa ed era tar singulas musicistas e singuls musicists sco per exempel tar il bassist *Lucas Schwarz*

oriund da Trun. En ina brev avverta defenda il musicist il dretg fundamental da las contribuziuns al dretg da l'autur. In dretg che pertutgia era la musica emessa via ils radios regiunals privats. Schwarz fa valair ch'il consumant da musica stoppia simpelmain pajar per far diever da la musica. I saja in fatg normal da pajar per ina consumaziun sco per exempel en ina stizun u per in viadi cun il traffic public e perquai hajan er artistas ed artists il dretg

da retschaiver in obulus per lur prestaziun. En sia brev avverta fa il musicist attent ch'il dretg d'autur saja in dretg fundamental che valia sin l'entir mund ed uschia valia quel era per ils emetturs domiciliads en las regiuns periferas. Schwarz è persuadi che la moziun saja disfavouravla per musicistas e musicists che vivian e lavurian en las regiuns. Gist els profitechian il pli fitg da las contribuziuns dals emetturs privats regiunals che tramettian

blera musica regiunala sur lur undas. Ils daners che musicistas e musicists retschaivan per lur dretg d'autur flessegian puspè en la produenziun da musica regiunala. En quel senn saja la moziun cuntraproductiva, scriva Schwarz en sia brev avverta.

Betg cuntrafar al dretg d'autur

Il cusseglier naziunal Martin Candinas ha renvià categoricain da vulair cuntrafar cun sia moziun al dretg d'autur per donn dad artistas ed artists. El ha menziunà la situaziun economica dals emetturs en las regiuns periferas è ch'i saja da sustegnair quests emetturs. Il donn per musicistas e musicists indigens fissia pli grond sche quests emetturs regiunals fissian periclitads en lur existenza. Pertge els sajan obligads dad emitter musica dad artistas ed artists indigens. A quella obligaziun na sajan emetturs privats che na profittan betg da contribuziuns da concessiun betg suttamess. Els sappian emitter tge musica ch'els veglian e da tge derivanza ch'els veglian. Gist emetturs activs sulet en l'internet sa futrian da la derivanza da la musica. Uschia profitian a lunga vista era las musicistas ed ils musicists regiunals da sia moziun, è il cusseglier naziunal persuadi. El na crai betg ch'il cussegl federal ed il cussegl naziunal fissian stads pronti dad acceptar sia moziun sch'ella sa drizzassia envers il dretg fundamental d'autur. Candinas ha menziunà la summa totala da 142,7 milliuns francs che la Suisa haja incassà l'onn passà or dal dretg dals auturs. Sia moziun pertutgia sulet la summa dad in mez milliun enfin trais milliuns francs da quella summa, tut segund sco la moziun vegnia la finala applitgada legalmain.